

Inspraakreactie Stichting Milieuzorg Zeist e.o. inzake het: 'Rv Beoordelingskader REP' en ook: 'Wensen en bedenkingenbrief Ontwikkelbeeld Groen en Landschap'

Geachte (verantwoordelijke) wethouders, raadsleden, overige aanwezigen,

1. Voor de vergadering van de Commissie ruimte is hedenavond zowel het: 'Rv Beoordelingskader REP', als ook de: 'Wensen en bedenkingenbrief Ontwikkelbeeld Groen en Landschap' geagendeerd. Eerst zal nog even worden ingegaan op het planproces in het algemeen, waarna op afzonderlijke raadsvoorstellen een reactie zal worden gegeven;

Algemeen

2. Aan het: 'Beoordelingskader REP' liggen dan op dit moment een vijftal 'bouwstenen' (lees: 'Analyse-rapporten') ten grondslag, namelijk die op het gebied van 'Wonen', 'Werken', 'Mobiliteit', 'Energie (in kader o.a. 'RES') en dan nu ook 'Groen en landschap'. Met name op de 'bouwstenen 'Wonen', 'Werken', 'Mobiliteit' en 'Energie' is door de gemeente in maart van dit jaar reeds in een zogenaamde: 'Wensen en Bedenkingenbrief rapporten U-10' haar wensen en bedenkingen aangaande de in betreffende rapporten gegeven analyse en daaruit volgende opgaven aan de Regio U16 kenbaar gemaakt, dat dan mede op basis van een viertal moties daartoe aangenomen moties, o.a. m.b.t. de procesaanpak, het OV en biodiversiteit en wat betreft dat laatste dan in het bijzonder m.b.t. achteruitgang insectenpopulaties;
3. Hedenavond is dus het: 'Beoordelingskader REP' aan de orde, evenals ook de vijfde bouwsteen, namelijk het: 'Ontwikkelbeeld Groen en Landschap', hetgeen dan mede op basis verzoek diverse gemeenten alsnog is opgesteld. Dat 'REP' kan dan met name ook als een verdere uitwerking worden gezien van het 'REK';
4. Naast de ruimtelijk-economische processen op het (bestuurs)niveau van de Regio U-10/U16 lopen er ook processen op het gebied van de ruimte (in brede zin) binnen de diverse gemeenten, met name in het kader van de het opstellen van de na invoering Omgevingswet vereiste omgevingsvisies en -plannen. Dat geldt ook voor het Rijk (zie in deze ook het 'NOVI') en de provincie (zie het 'POVI'). In de gemeente Utrechtse Heuvelrug is dan voor de vakantie de zogenaamde: 'Hoofdpijnennotitie Omgevingsvisie' vastgesteld. Met name op die: 'Hoofdpijnennotitie Omgevingsvisie' is eerder al door de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. reeds een uitgebreide reactie gegeven (zie in deze ook 'Inspraakreactie SMZ e.o. op de Hoofdpijnennotitie Omgevingsvisie');
5. Hetgeen met betrekking tot de beide voorstellen zoals deze thans voorliggen, dus zowel het: 'RV Beoordelingskader REP', als ook de: 'Wensen en bedenkingenbrief Ontwikkelbeeld Groen en Landschap', dan opvalt is dat de gemeente daarin met name ingaat op haar eigen positie, dat dan mede op basis van de koers zoals deze voor de gemeente in de zogenaamde 'Hoofdpijnennotitie Omgevingsvisie' eerder is uitgezet. Op basis daarvan worden dan bepaalde conclusies getrokken en wat betreft de gegeven bouwstenen aangegeven hoe de gemeente daarin staat en wat dan haar eventuele 'bod' aan de regio is, dat ook gezien de ruimtelijke kwaliteiten zoals deze binnen de gemeente aanwezig zijn. Op zich mag de gemeente zich o.i. in die zin gelukkig prijzen dat zij feitelijk haar eigen (ruimtelijke) koers reeds heeft bepaald, althans op hoofdpijnen, zodat het voor haar ook mogelijk is vanuit dat perspectief naar de regio een reactie te geven. Anderzijds is het voor de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. wel de vraag of de gemeente in die zin de gegeven rapporten en ook de gehele aanpak, dus inclusief het thans voorliggende 'Beoordelingskader REP', niet vanuit een veel breder perspectief zou moeten bekijken. Dus met name ook of zij de in de 'bouwstenen/rapporten' gegeven analyses en met name ook het faciliteren van de opgaven die daar dan uit voort lijken te

komen ook daadwerkelijk onderschrijft¹, òf dat we dus als Regio toch niet een andere koers zouden moeten 'varen', namelijk een koers waarin dus niet (direct) de stedelijke groei centraal staat, inclusief bijbehorende opgaven m.b.t. wonen, werken, mobiliteit, recreatie (en bijbehorend) groen, etc., maar juist een koers die ook echt duurzaamheid centraal stelt, met dus ook duidelijke grenzen t.a.v. bepaalde ontwikkelingen. Dat dus mede ook gezien de (gelukkig nog) fantastische ruimtelijke kwaliteiten zoals deze in de provincie aanwezig zijn². Keuzen die immers op een hoger bestuurlijk schaalniveau worden gemaakt, zoals dus in verband van de U-10/U-16, zullen immers altijd ook bepaalde ruimtelijke effecten met zich meebrengen voor de daarvan deeluitmakende gemeenten, inclusief hun bijbehorende kwaliteiten, zeker nu de gemeente zich bij de U-10/U-16 heeft aangesloten;

6. Meer in het bijzonder zullen de keuzen m.b.t. de gewenste koers U-10/U-16, dus mede ook gezien de gevolgen die deze op de ruimte/leefomgeving (in brede zin) zullen hebben, uiteindelijk o.i. ook mede bepalend zijn voor de opzet/inrichting van het: 'Beoordelingskader', dus tevens van de per 'pijler' en dan per hoofddoel en subdoel dienaangaande gegeven kern- (en overige) indicatoren en bijbehorende toetsingscriteria (inclusief bronnen)), evenals dus bijbehorende weegfactoren.
Feitelijk geldt dat dus ook voor je 'Ontwikkelbeeld Groen en Landschap', dus of je daarbij de verstedelijking, etc., als hard gegeven neemt, òf juist ook daarbij de kwaliteiten van natuur, landschap en cultuurhistorie en daarmee dus ook de leefomgevingskwaliteiten centraal stelt;
7. Op basis van voorgaande zal dus duidelijk zijn dat de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. dus de mening is toegedaan dat in het: 'Beoordelingskader', evenals het: 'Ontwikkelbeeld Groen en Landschap' niet de ruimtelijk-economische) groei van de Regio centraal zou moeten staan, dus de toekomstige verstedelijkingsmodellen, etc., maar juist een duurzame ontwikkeling van de Regio (zie in deze dus met name ook de: 'Sustainable Development Goals UN), waarbij dan de ruimtelijke kwaliteiten van de Regio (in brede zin) centraal staan en dan in het bijzonder de binnen deze provincie aanwezige kwaliteiten van natuur, landschap en cultuurhistorie en daarmee mede de (bijzondere) leefomgevingskwaliteiten;
8. Vanuit het hiervoor geschetste bredere perspectief zal dan op de beide thans aan de orde zijnde documenten, dus zowel het: 'Beoordelingskader REP', als ook het: 'Ontwikkelbeeld Groen en Landschap' achtereenvolgens een afzonderlijke reactie worden gegeven, ook al bestaan er tussen beide natuurlijk bepaalde dwarsverbanden (zie in deze o.a. ook het memo: 'Beoordelingskader MIRT Onderzoek Metropoolregio Utrecht');

Beoordelingskader REP

Bredere perspectief

9. Zoals ook hiervoor in algemene zin reeds aangegeven, is door de gemeente in het voorjaar reeds m.b.t. het viertal rapporten zoals dat op dat moment m.b.t. het REP voorlag reeds in haar zogenaamde: 'Wensen en bedenkingenbrief rapporten U-16' een reactie aan de U-10/U-16 gegeven, inclusief de daarbij aangenomen moties. Daarnaast is dus ook wat later in het jaar de: 'Hoofdlijnennotitie Omgevingsvisie' vastgesteld. Beide

¹ Zie voor een kwantitatief overzicht van de betreffende opgaven o.a. ook het: 'Ontwikkelbeeld Groen en Landschap', Bijlage: Toelichting Kwantitatieve opgave U-16'.

² Zo is bekend dat de provincie Utrecht in het algemeen na Friesland als de mooiste provincie van het land wordt aangemerkt.

- documenten zijn dan mede als basis gebruikt voor de concept-reactie vanuit de gemeente op het 'Beoordelingskader REP' die dan thans ter bespreking voorligt;
10. De vraag voor de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. is dan dus, zoals ook hiervoor onder het hoofdje 'Algemeen' reeds aan de orde gesteld, of de gemeente het voorliggende 'Beoordelingskader REP' en het viertal, thans vijftal rapporten dat daaraan ten grondslag ligt dus niet vanuit een veel breder perspectief zou moeten bekijken, namelijk vanuit het bredere perspectief van een duurzame ontwikkeling van de Regio als geheel en waarbij dus met name ook wordt uitgegaan van de draagkracht/grenzen aarde als geheel (zie in deze dus o.a. de documenten 'Planetary boundaries (Rockstrom, J., 20009)', Living Planet Index (WNF)', diverse IPPC-rapporten en dan recent ook het zogenaamde 'IPBES-rapport m.b.t. biodiversiteit/uitsterven soorten) en wat dat dan betekent voor de regio (dus vanuit het perspectief 'Think global, Act local');
 11. Wat dan in ieder geval m.b.t. de: 'Uitgangspuntennotitie MIRT onderzoek Metropoolregio Utrecht' en ook het: 'Beoordelingskader REP' vanuit het hiervoor geschetste bredere perspectief meteen opvalt, is dat daarbij dus met name de diverse verstedelijkingsmodellen (inclusief dus ook (bijbehorende) mobiliteitsvraagstukken³), zoals deze in kader MIRT-Oost/U-NED aan de orde zijn, centraal lijken te worden gesteld. Dat bleek trouwens ook tijdens de bijeenkomst van het: 'U Beraadt' van 03 juli 2019 en waar dus o.a. het thans ter besluitvorming voorliggende: 'Beoordelingskader REP' aan de orde werd gesteld, inclusief dus een aantal (5) mogelijke stedelijke ontwikkelingsmodellen;
 12. Dat men bij de toetsing van de diverse mogelijke stedelijke ontwikkelingsmodellen het 'Beoordelingskader U-NED' als basis neemt, met kennelijk als belangrijkste centrale uitgangspunt: 'Healthy Urban Living' (zie in deze dus met name ook de: 'Uitgangspuntennotitie MIRT onderzoek Metropool Regio Utrecht'), dus een goed leefklimaat voor de mens, doet o.i. dan toch sterk te kort aan de algemene kernkwaliteiten van regio, dus met name ook die voor natuur, landschap en cultuurhistorie.
Weliswaar komt het rekening houden met (intrinsieke) waarden van natuur/biodiversiteit, landschap en cultuurhistorie in het: 'Beoordelingskader REP' terug bij bepaalde subindicatoren, namelijk die binnen het hoofddoel: 'Ruimtelijke kwaliteit verhogen', maar deze lijken toch met name te dienste te staan van beoogde stedelijke ontwikkelingen;
 13. Juist om een echt duurzame ontwikkeling van de Regio te kunnen waarborgen zou o.i. dan dus ook niet, zoals ook hiervoor onder het hoofdje: 'Algemeen' reeds aangegeven, de verwachte groei van de regio, of dat nu van het aantal inwoners of van het aantal (extra) arbeidsplaatsen is, inclusief de bijbehorende mobiliteit, centraal moeten worden gesteld, dus de toekomstige verstedelijkingsmodellen gebaseerd op faciliteren groei, maar juist hoe de Regio zich zo verder duurzaam kan ontwikkelen. Dat dan vanuit de grenzen (of zo men wil de draagkracht) die de aarde daaraan stelt én daarbij uiteraard ook rekening houdend met de ruimtelijke ontwikkelingen op de schaal van Europa en Nederland als geheel (zie wat betreft dat laatste ook het: 'Ontwerp-NOVI') en natuurlijk die van provincie Utrecht in het bijzonder (zie in deze ook het POVI/Koersdocument: Koersen op ruimtelijke kwaliteit'), maar waarbij dan wel de ruimtelijke kwaliteiten zoals deze binnen de regio/gemeenten aanwezig zijn en dan in het bijzonder die van natuur, landschap en cultuurhistorie, evenals bijhorende leefomgevingskwaliteiten, centraal worden gesteld. Dus feitelijk de 'Sustainable development Goals' van de UN als uitgangspunt voor de ontwikkeling van de regio te nemen (zie in deze overigens ook de: 'Ontwerp-NOVI', Hoofdstuk 3.2 'Nationale belangen en opgaven');

³ Zie wat betreft mobiliteit o.a. ook het kennelijk reeds door portefeuillehouders geaccordeerde rapport: 'OV toekomstbeeld Midden Nederland' met daarbij ook de aanleg van o.o. OV tangenten rondom de stad Utrecht/CS Utrecht, met naar verwachting dus ook grote ruimtelijke gevolgen.

14. Gelukkig wordt in het: 'REK' dus nog wel bijzondere aandacht gegeven aan het thema duurzaamheid, maar zowel in de: 'Uitgangspuntennotitie MIRT onderzoek Metropoolregio Utrecht', als ook het: 'Beoordelingskader REP' komt duurzaamheid o.i. dus niet als echt overkoepelend thema terug, tenzij je daar dan met name een 'Gezond, stedelijk leven', dus 'Healthy Urban Living', onder verstaat, hetgeen o.i. dus een veel te beperkt perspectief is.
- Weliswaar wordt in het: 'Beoordelingskader REP' als één van de hoofddoelen het 'bevorderen van een gezonde, duurzame en energieke regio' aangegeven, maar in concrete zin wordt met name het thema duurzaamheid niet tot nauwelijks uitgewerkt, althans blijft o.i. toch onduidelijk wat men daar dan onder verstaat;
- In die zin zou het o.i. dus goed zijn als een veel breder kader (met bijbehorende ambities) wordt ontwikkeld, althans toch voor een evenwichtiger opbouw van de toetsing wordt gekozen, inclusief eventuele wegingsfactoren. Dat ook vanuit het gegeven dat bij de enquête zoals deze in het kader van het POVI is gehouden het behoud (en de ontwikkeling) van de natuur (toch) als belangrijkste prioriteit naar voren kwam;
15. Dat het in die zin, dus wat betreft duurzaamheid, tevens goed zou zijn als men zich bij de uitgangspunten dus niet primair zou richten op faciliteren van de groei van wonen, werken en mobiliteit, ook al probeert men dat dan zo duurzaam mogelijk te doen, maar juist ook in die zin met diverse 'scenario's' te werken, dus ook van 'nul-groei' (inclusief 'migratie-saldo nul'), evenals het groeien met maar een bepaald/beperkt aantal woningen (zie in deze ook de in PS in die zin aangenomen motie ten tijde vaststelling koersdocument: 'Koersen met kwaliteit' in kader POVI), etc.;
16. Of wellicht nog beter dat toch eerst echt een integrale duurzame koers (inclusief waarden/kwaliteiten van de natuur, landschap en cultuurhistorie en die van de leefomgeving) wordt uiteengezet, dus waar we met zijn allen in de regio/provincie nu echt naar toe willen⁴, alvorens op basis van een beoordelingskader richting aan de verstedelijking en werkgelegenheid wordt gegeven;
17. Hanteer in die zin bij ruimtelijke ontwikkelingen dus sowieso in ieder geval altijd de: 'Ladder duurzame stedelijke ontwikkeling' (m.b.t. wonen)/ 'Ladder van Verdaas (m.b.t. mobiliteit/bereikbaarheid, inclusief een zorgvuldige inpassing (zie m.b.t. het toepassen van de: 'Duurzaamheidsladder' overigens ook het: 'Ontwikkelbeeld Groen en Landschap', pag. 19));
18. Meer in het bijzonder zou o.i. met name moeten worden gekeken hoe men niet alleen kwantiteiten, maar juist ook aan (bestaande en met name ook nog te realiseren) ruimtelijke kwaliteiten en dan in het bijzonder die van natuur, landschap en cultuurhistorie dus een meer evenwichtige plek in het: 'Beoordelingskader REP' kan geven, zodat deze ook echt kunnen worden meegewogen. Wellicht dat het voor de: 'Omgevingsvisie Zuid Holland' ontwikkelde afwegingskader daarvoor een goed/beter alternatief is (zie in deze ook: 'Leefomgevingstoets Omgevingsvisie Zuid-Holland') en/of de leefomgevingssystematiek zoals deze (nota bene) door de provincie Utrecht reeds is ontwikkeld, inclusief bijbehorende 'MAB-Table' (zie in deze ook: 'Leidraad duurzame gebiedsontwikkeling – Vernieuwd instrumentarium leefbaarheid/duurzaamheid in ruimtelijke plannen (Provincie Utrecht, 2015)');
19. Overigens wel goed dat men kennelijk bij het: 'Beoordelingskader REP' uitgaat van de zogenaamde 'Welvaartstheorie', inclusief het geluk van de mens, maar de vraag is dan wel hoe men dat bij de uiteindelijke keuzen doorvertaald (vergelijk in deze overigens het algehele toetsingskader voor (economische) ontwikkeling van Bhutan, namelijk het: 'Bruto Nationaal Geluk' (inclusief die voor dieren (en planten));

⁴ Natuurlijk is er inmiddels een 'REK' vastgesteld, maar dat gaat dus toch gewoon uit van het geheel faciliteren van de veronderstelde ruimtelijke opgaven m.b.t. wonen, werken en mobiliteit.

20. Meer in het bijzonder blijft het trouwens vooralsnog onduidelijk bij alle van de als basis voor het: 'Beoordelingskader REP' per thema/pijler gegeven uitgangspunten, wat dan (o.a.) de recente uitspraak van de PAS door de Raad van State betekent en op basis waarvan toch duidelijk is geworden dat wat betreft de natuur voor bepaalde ontwikkelingen de grenzen zijn bereikt, dus dat ook in die zin m.b.t. het denken en met name ook doen van de mens een echte omslag gewenst is;
21. Dan blijft het de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. vooralsnog toch onduidelijk hoe nu de verdere participatie vanuit de bevolking m.b.t. het: 'REP', inclusief dus ook het 'Beoordelingskader REP', zal verlopen (zie in deze dus ook de nieuwe: 'Omgevingswet'). Ook in het voorliggende: 'Rv Beoordelingskader REP' wordt daaraan o.i. niet tot nauwelijks enige aandacht gegeven;
22. Hierna zal als een reactie worden gegeven op de uitgangspunten zoals deze m.b.t. bepaalde thema's/pijlers in de: 'Uitgangspuntennotitie MIRT onderzoek Metropoolregio Utrecht' aan de orde worden gesteld, waarna op het: 'Beoordelingskader REP' zelf zal worden ingegaan. Dat dan waar mogelijk mede vanuit de voorstellen zoals deze door de gemeente dienaangaande in het: 'Rv Beoordelingskader REP' worden gedaan;

Uitgangspunten voor (de toetsing van) het 'Beoordelingskader REP' (zie in deze: 'Uitgangspuntennotitie MIRT onderzoek Metropoolregio Utrecht')

Bevorderen van een gezonde, duurzame en energieke regio/Healthy urban living (als hoofdthema)

23. Op zich dus goed dat hier bijzondere aandacht aan wordt gegeven, ook vanuit de gezondheidsproblematiek waar men met name in stedelijke gebieden, maar feitelijk ook in de landelijke gebieden (denk o.a. aan problematiek gebruik bestrijdingsmiddelen, endotoxinen en zoönosen) voor staat, maar deze dient o.i. zoals ook hiervoor reeds meer in algemene zin aangeven, dus niet als dé basis voor de uiteindelijk keuzen te worden genomen, althans daarbij centraal te staan, aangezien o.i. daarbij veel meer factoren leidend zouden moeten zijn en dan met name die die een echte duurzame ontwikkeling van de regio/provincie/Nederland/Wereld waarborgen, zoals dus naast die met betrekking tot het milieu (sec), zoals de geluidsbelasting, luchtkwaliteit, etc.), met name ook waarden natuur, landschap en cultuurhistorie (vergelijk ook het: 'planet-deel' van duurzame ontwikkeling);

Wonen (als (dragende) pijler)

24. Zoals ook hiervoor al aangeven lijkt men daarbij toch primair uit te gaan van verwachte groeiprognose bevolking van de regio (van tussen de 104.000 en 150.000 inwoners tot 2050) op basis van het rapport: 'Locatieonderzoek woningbouw Regio Utrecht – De opgave', terwijl het o.i. toch goed zou zijn hierbij diverse 'scenario's' aan te houden (zie ook in die zin door PS in kader van het koersdocument: 'Koersen met kwaliteit' aangenomen motie), inclusief in die zin ook als regio/provincie een aantal aanbevelingen naar het rijk in het kader van de: 'Ontwerp-NOVI' te doen, zoals dus het meer spreiden van de bevolking, inclusief dus ook werkgelegenheid, over diverse regio's (op basis concept: 'gebundelde deconcentratie'), zodat tot een (meer) evenwichtige (ruimtelijke) ontwikkeling van Nederland als geheel kan worden gekomen;
25. Verder zou men bij welke stedelijke ontwikkeling dan ook dus altijd de zogenaamde 'Ladder van duurzame verstedelijking' als uitgangspunt moeten nemen, dus primair binnenstedelijk bouwen;
26. Dat bij de keuze voor mogelijke (grotere) uitleglocaties, voor zover vanuit het perspectief van een duurzame ontwikkeling dus al gewenst, ook rekening dient te worden gehouden

met klimaatverandering, maar met name ook aanwezige waarden van natuur, landschap en cultuurhistorie (vergelijk in deze ook het principe van: 'Natuurinclusief ontwerpen'), dat dus ook vanuit het ontwikkelingsperspectief zoals dat in het rapport/document: 'Ontwikkelbeeld Groen en Landschap' is neergelegd, ook al zijn ook daarbij wel bepaalde kanttekeningen te plaatsen (zie dus ook hierna onder het hoofdje: 'Wensen en bedenkingen Ontwikkelbeeld Groen en Landschap'), spreekt dan voor de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. voor zich.

Dat de gemeente Utrechtse Heuvelrug in het voorliggende: 'Rv Beoordelingskader' dan aangeeft dat zij geen bijdrage zal leveren aan grootschalige ontwikkelprojecten, dat ook gezien de binnen de gemeente aanwezige ruimtelijke kwaliteiten, is de Stichting uiteraard uit haar groene hart gegrepen, maar als die ontwikkelingen wel elders in d Regio zullen landen, zal dat ook voor de gemeente ongetwijfeld in ruimtelijke zin bepaalde effecten met zich meebrengen, ook al is dat maar met betrekking recreatieve druk op de hier aanwezige natuurgebieden (zie in deze overigens dus ook het: 'Ontwikkelbeeld Groen en Landschap');

27. Dat men binnen de regio en in het bijzonder dan in de gemeenten Zeist en Utrechtse Heuvelrug zich wat betreft de ruimtelijke ontwikkelingsmogelijkheden dan op basis van het rapport/document: 'De knooppunten van de provincie Utrecht uitgelicht' met name focust op het: 'Station Driebergen Zeist' kan vanuit mobiliteitsoverwegingen wellicht logisch klinken, maar ook duidelijk is, zoals ook door de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. tijdens eerdere reacties op de betreffende raadsvoorstellen in kader U-10 reeds aangegeven, dat dit als een uiterst kwetsbaar gebied dient te worden aangemerkt, ook gezien de ligging te midden NNN en CHS. Dus dat hier ook o.i. gezien de thans aanwezige beperkte ruimtelijke kwaliteit, althans die van de hier op dit moment aanwezige bedrijfsruimten en ook kantoren, ook o.i. wel degelijk een bepaalde mate van herontwikkeling/transformatie gewenst is, maar dan wel binnen de 'rode contouren' en ook op basis van de beoogde ruimtelijke kwaliteiten zoals deze in die zin in de nog maar relatief recent door beide gemeenteraden gezamenlijk vastgestelde: 'Gebiedsvisie Stationsgebied Driebergen-Zeist' zijn aangegeven (zie in deze overigens ook onder het hoofdje: '*Bereikbaarheid (als (dragende) pijler)*');

Werken (als (dragende) pijler)

28. Dat de provincie Utrecht en in het bijzonder de stad Utrecht en aangrenzende gemeenten een aantrekkelijk (inter)nationaal vestigingsmilieu is, juist ook door het vele groen, met name ook voor bedrijven die zich op 'life science' richten, zal voor iedereen duidelijk zijn. Maar ook duidelijk zal zijn dat met de beoogde ruimtelijke ontwikkelingen, inclusief dus die m.b.t. werken - met dus een verwachte groei in 2050 met 100.000 arbeidsplaatsen t.o.v. 2017 (zie in deze dus o.a. ook het rapport/document: 'Verdieping economische beeld U-10', zij het dat daarin het groeicijfer van 100.000 banen niet als zodanig expliciet wordt aangegeven) - het beslag op de ruimte almaar groter zal worden, hetgeen ongetwijfeld met een (bepaalde) aantasting van aldaar aanwezige waarden van natuur, landschap en cultuurhistorie én dus ook de leefomgevingskwaliteiten (in het algemeen) gepaard zal gaan. Wat dan weer een inbreuk betekent op het ter plaatse nog aanwezige: 'Natuurlijk Kapitaal' (zie wat dat laatste betreft dus ook de publicatie: 'Natuurlijk Kapitaal (PBL, 2016)') en daarmee dus ook van dat nu juist goede (groene) vestigingsmilieu;
29. Dat in die zin de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. veeleer een voorstander is van 'recycle de (beschikbare) ruimte' en als men daarbij dan meteen ook echt een groene ruimtelijke kwaliteitsslag maakt, kan ook daadwerkelijk echt sprake zijn van een win-win situatie. Naast natuurlijk de ontwikkeling waar gewenst van gemengde woon-werkmilieu's

(inclusief: 'proeftuinen'), zodat zo mogelijk in die zin meteen ook de (niet noodzakelijke) mobiliteit kan worden aangepakt.

Dat men voorts wat de economie (sec) betreft vanuit oogpunt duurzaamheid dan maximaal zou moeten inzetten op een: 'circulaire economie' spreekt dan weer vanzelf (zie in de ook inspanningen: 'EBU' en met name ook: 'Cirkelregio Utrecht'). Houdt daarbij van meteen ook nadrukkelijk rekening met innovaties, zoals die op het gebied van informatie-technologie, kunstmatige intelligentie, etc., waarbij ook daarbij o.i. wel altijd ook aandacht voor de 'menselijk maat' dient te blijven;

30. Dat de gemeente in haar reactie aangeeft dat zij wel wil bijdragen aan kleinschalige ontwikkelingen, waarbij plekken voor wonen, (flex)werken en voorzieningen mengen, zodat we efficiënt van de ruimte omgaan, evenals het wegennet ontlasten, spreekt de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. dan weer bijzonder aan, waarbij zij er dan wel vanuit gaat dat dergelijke ontwikkelingen wel binnen de 'rode contouren' plaatsvinden;
31. Dat er m.b.t. 'agrarische sector', waarvoor inderdaad zo op het eerste gezicht in het 'Beoordelingskader' enige aandacht ontbreekt, dat een transitie noodzakelijk is in de richting van een duurzame landbouw, dus zowel circulair als natuurinclusief (zie overigens ook de: 'Landbouwvisies' rijk én ook provincie Utrecht), wordt uiteraard eveneens door de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. onderschreven, zij het dus wel binnen duidelijke randvoorwaarden;

Bereikbaarheid (als (dragende) pijler)

32. Ook vanuit het oogpunt van de klimaatproblematiek is er m.b.t. de bereikbaarheid/mobiliteit binnen de Regio nog een enorme omslag te maken, waarbij o.i. dan een transitie van automobilititeit naar OV, fiets en voetganger centraal dient te staan (zie in deze wat betreft de Regio Utrecht met name ook het rapport: 'Kracht van Utrecht 2.0');
33. Veeleer dan door zich te richten op het almaar uitbreiden van het wegennet (vergelijk verbreding A-12/A-27, NRU, etc.), zou men dus binnen de regio voor echt duurzame alternatieven moeten gaan, waarbij het invoeren van rekening rijden, het maximaal inzetten op OV, etc. (vergelijk in deze met name ook de zogenaamde: 'Ladder van Verdaas') de lijn zou moeten zijn, naast de mogelijkheden die: 'Smart Mobility/Mobility as a Service' in de toekomst kan bieden;
34. Wat betreft dat OV en met name het aanleggen van tangents rondom de stad Utrecht/Utrecht CS (zie in deze dus ook het rapport: 'OV toekomstbeeld Midden Nederland') plaatst de Stichting daar gezien de daarmee (mogelijk) in geding zijnde ruimtelijke kwaliteiten, maar ook wat betreft vervoerswaarde, nog wel haar (grote) vraagtekens bij. Zo loopt er met name aan de oostkant van de stad een belangrijke ecologische verbinding (EVZ), waarin in de loop van de tijd ook veel is geïnvesteerd (zie in deze o.a. ook de folder: 'Natuur verbinden en behouden (Werkgroep Faunapassages Zeist Zuid-West, 2009)') en bij mogelijke ontwikkelingen zou daarmee nadrukkelijk rekening moeten worden gehouden, evenals ook in algemene zin aanwezige kwetsbare waarden van natuur, landschap en cultuurhistorie;
35. Wat hiervoor is gesteld m.b.t. ontwikkeling OV rondom de stad Utrecht en dan in het bijzonder de aanleg van de tangents, dus dat ook daarbij nadrukkelijk rekening zou moeten worden gehouden met waarden van natuur, landschap en cultuurhistorie, geldt ook voor de beoogde ruimtelijke ontwikkelingen bij eventuele knooppunten en dan dus in het bijzonder ook die nabij het: 'Knooppunt Station Driebergen Zeist'. Natuurlijk uit de in die zin uitgevoerde 'Knooppuntanalyse' (zie in deze ook het rapport/document: 'Knooppunten provincie Utrecht uitgelicht') wordt duidelijk dat er wat betreft de capaciteit van dat knooppunt op basis van een analyse met het zogenaamde: 'Vlindermodel' nog

ruimte voor ontwikkelingen is om wat betreft de vervoerscapaciteit van dat station in die zin tot een bepaalde balans te komen, maar als je daar dan eerst besluit tot een grootse aanpak van dat station (en ook de hele omgeving), inclusief inzet op behoud intercity-status, dan creëer je o.i. dus eerst zelf de geconstateerde disbalans om die dan later door ruimtelijke ontwikkelingen op te willen: 'herstellen (lees: 'ruimtelijk opvullen')'. Doel is echter altijd al geweest hier nu juist een: 'Landgoedstation' te ontwikkelen, dat als groene poort van de Stichtse Lustwarande/NPUH/Geopark Heuvelrug i.o. en dus zou men dat doel, inclusief dus de (bijbehorende) waarden van natuur, landschap en cultuurhistorie zoals deze hier voorkomen, o.i. als uitgangspunt voor de eventueel hier beoogde ruimtelijke ontwikkelingen moeten nemen;

Groen (als (dragende) pijler)

36. Gelukkig wordt aan het thema: 'Groen' (inclusief ook 'landbouw') in de:

'Uitgangspuntennotitie' nu dus wel de nodige aandacht gegeven, vermoedelijk nadat door diverse gemeente in kader van het: 'REP' was aangegeven dat dit thema niet mocht ontbreken, met dus als gevolg het rapport: 'Ontwikkelbeeld Groen en Landschap', maar toch kan de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. zich niet aan de indruk onttrekken, dat groen toch vooral als een randvoorwaarde wordt gezien voor een gezonde stedelijke ontwikkeling, terwijl het natuurlijk veel meer is dan dat. Zo wordt in die zin in de: 'Uitgangspuntennotitie' aangegeven dat de: '*Schaalsprong van verstedelijking ademruimte, groen en uitloop voor de inwoners vereist*'.

Gelukkig wordt daarbij nog (net) wel aangegeven dat er ruimte nodig is voor 'biodiversiteit', maar o.i. zou dat voor de toekomstige ontwikkeling van de Regio dus juist een van de (zo niet hét) centrale toetsingsdoel(en) dienen te zijn, ook al aangezien in die zin uit diverse: 'Staten van Utrecht' naar voren komt dat het met de biodiversiteit in het Utrechtse helemaal niet zo goed is gesteld, ook al zijn er in die zin de laatste jaren gelukkig ook een aantal lichtpuntjes.

In ieder geval zou met de natuur en dan in het bijzonder de biodiversiteit in het toegepaste 'Beoordelingskader' o.i. dus veel sterker dan thans het geval is rekening moeten worden gehouden, dus niet als subdoel van ruimtelijke kwaliteit, maar als één van de hoofddoelen, dat mede ook gezien de algehele kritieke toestand van de natuur/biodiversiteit (zie in deze o.a. ook het zogenaamde IPBES-rapport: 'Global assessment report on biodiversity and ecosystem services (IPBES, 2019)');

37. Daarbij komt dat men bij het 'Beoordelingskader' dus waarden van landschap, cultuurhistorie en ook natuur, dus zowel de impact van ontwikkelingen als de kansen vooral kwalitatief wil inschatten, terwijl het met name voor de natuur wel degelijk ook op basis van beschikbare modellen mogelijk is in kwantitatieve zin iets te zeggen over de effecten op het duurzame voortbestaan (dus overleven) van populaties, evenals ook over de effecten op zogenaamde ecosysteemdiensten (vergelijk ook 'TEEB'), dus de economische toegevoegde waarden van ecosystemen, waarbij natuurlijk wel blijft staan dat het dus wel degelijk ook belangrijk is ook de 'intrinsieke waarde' van de natuur mee te wegen, zoals thans (gelukkig) wel in het 'Beoordelingskader' opgenomen;

38. Dat ook meteen bij ontwikkelingen ook ruimte dient te worden gereserveerd voor de met de klimaatverandering samenhangende aanpak van droogte, maar ook piekbuien, dus door het reserveren van groene ruimte voor waterberging en buffering in kader klimaatadaptie, spreekt voor de Stichting Milieuzorg Zeist dan weer als vanzelf, maar dus wel goed dat hieraan meteen is gedacht;

39. Verder zou er dus ook bijzondere aandacht voor de kwaliteit van de bodem, het water en met name ook het grondwater moeten zijn (zie in deze dus met name ook het: 'Ontwikkelbeeld Groen en Landschap'), niet in de laatste plaats ook gezien de betekenis

- daarvan voor zowel de natuur (inclusief betekenis kwel), als ook vele gebruiksfuncties (denk dus aan drinkwater, maar ook betekenis 'gezonde bodem' voor de landbouw);
40. Hoe een en ander ook zij, er zou bij de uitgangspunten voor groen dus duidelijk ook een doelstelling m.b.t. vergroten biodiversiteit moeten worden opgenomen, inclusief dus ook een duidelijk zonering van de recreatie (zie in deze overigens met name ook hieronder onder de reactie Stichting Milieuzorg Zeist e.o. m.b.t. het: 'Ontwikkelbeeld Groen en Landschap');
41. Gezien het hiervoor in algemene zin gestelde, kan de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. zich dus in die zin vinden in de aandachtspunten zoals deze door de gemeente vanuit haar perspectief m.b.t. de bouwsteen/pijler 'Groen (en Landschap)' naar voren worden gebracht, zij het dat dus de Stichting gaarne zou zien dat aan gegeven uitgangspunten dus in het: 'Beoordelingskader' een meer algemene (of nog beter centrale) plek wordt gegeven, dus niet alleen vanuit het perspectief van de gemeente Utrechtse Heuvelrug zelf;

Energie (als (dragende) pijler

42. Ook bij het 'RES' en dan in het bijzonder de 'Startnotitie RES' zijn diverse kanttekeningen te plaatsen, met name ook m.b.t. de daarin gegeven ambities, zoals bijvoorbeeld m.b.t. het ontbreken van een bepaalde ambitie m.b.t. energiebesparing, maar dus wel goed dat gegeven ontwikkelingen integraal in het voorliggende: 'Beoordelingskader REP' zijn meegenomen (en wel binnen het hoofddoel: 'Healthy Urban Living'), juist ook om in die zin, tezamen met andere ontwikkelingen, ook echt een integrale ruimtelijke afweging te kunnen maken;

Beoordelingskader (sec)

43. In het gegeven: 'Beoordelingskader REP' wordt dus een onderscheid gemaakt tussen een zevental hoofddoelen, dus een vijftal hoofddoelen waarbij dan de aandacht wordt gegeven aan het zestal 'pijlers' zoals deze (hiervoor) in de 'Uitgangspuntennotitie' aan de orde worden gesteld, aangevuld met de hoofddoelen: 'Haalbaarheid' en 'Kosten en opbrengsten (financieel)', evenals een aantal daarvan afgeleide subdoelen met bijbehorende 'Kernindicatoren' (zie ook: 'Beoordelingskader MIRT onderzoek Regio Utrecht', de tabel op de pag. 4). Per subdoel worden in een aparte tabel dan weer een aantal 'voorbeelden om tot een afweging te komen' gegeven, evenals een aantal 'overige indicatoren' aangegeven met ook mogelijke 'bronnen' (zie in deze ook het: 'Beoordelingskader MIRT onderzoek Regio Utrecht', de tabel op de pagina's 5,6,7 en 8);
44. Bij het gegeven: 'Beoordelingskader' zijn dan hiervoor onder het hoofdje: 'Bredere perspectief' reeds een aantal meer algemene kanttekeningen geplaatst, evenals onder het hoofdje 'Uitgangspunten voor het Beoordelingskader REP' ook m.b.t. de diverse hema's/pijlers die daarbij aan de orde zijn, hetgeen hier niet nogmaals zal worden herhaald. Wel zou het o.i. goed zijn deze nader te bezien en dan (bestuurlijk) te wegen;
45. Verder valt in algemene zin toch op dat veel van de gegeven doelen en de onder de subcriteria dan gegeven 'kernindicatoren' toch nog o.i. vaak (heel) vaag zijn omschreven, zodat ook in die zin o.i. nog een hele slag te maken valt;
46. Meer in het bijzonder zijn dus door de gemeente, zowel in algemene zin, als per pijler/bouwsteen in haar 'Rv Beoordelingskader REP' een aantal aandachtspunten vanuit het perspectief van de gemeente gegeven, die de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. veelal kan onderschrijven, maar wel zou zij er dus voor willen pleiten in die zin toch nog eens vanuit het hiervoor geschetste bredere perspectief van een duurzame ontwikkeling van de Regio (als geheel) naar de in bouwstenen in die zin gegeven analyses en

opgaven te kijken en zo dus tot een algehele bijstelling/herbezinning van/op het voorliggende 'Beoordelingskader' te komen;

Conclusie beoordelingskader

47. Alhoewel de Stichting er positief tegenover staat dat men vroegtijdig, ook als hulpmiddel, de effecten/kansen van diverse verstedelijkingsmodellen in beeld wil brengen, vraagt zij zich wel af of nu juist het thans ontwikkelde: 'Beoordelingskader' wel tot die uitkomsten, dus hét stedelijke ontwikkelingsmodel gaat leiden, dat de grondslag kan vormen voor een echt duurzame ontwikkeling van de regio. Het zou o.i. goed zijn als in zin dus alsnog een algehele herbezinning plaatsvindt;

Wensen en bedenkingen Ontwikkelbeeld Groen en Landschap

Bredere Perspectief

48. Wat dan bij het: 'Ontwikkelbeeld Groen en Landschap' meteen opvalt, ook al is de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. verheugd dat een dergelijk: 'Ontwikkelbeeld' alsnog is opgesteld, is dat het bij het 'Ontwikkelbeeld' niet alleen om waarden van groen (sec) gaat, dus om thema's Natuur (zie ook: 'Themakaart 1'), Landschap (zie ook: 'Themakaart 2') en Cultuurhistorie (zie ook: 'Themakaart 3'), maar meteen ook over thema's die wel met groen samenhangen, maar toch eerder als een (bepaalde) gebruiksfunctie kunnen worden gezien, zoals dus m.b.t. 'Landbouw (zie ook: 'Themakaart 4'), Recreatie (zie ook: 'Themakaart 5'), Klimaat, Bodem en Water (zie ook: 'Themakaart 6') én (nota bene) die m.b.t. Kleine kernen en stad-landverbindingen (zie ook: 'Themakaart 7'). Daardoor is o.i. toch de kans heel groot dat in het: 'Ontwikkelbeeld Groen en Landschap' zoals dat wordt geschetst (zie dus met name ook de: 'Schematische weergave Ontwikkelbeeld' op de betreffende pagina's 14-15, inclusief de daarbij per legenda-eenheid (zie o.a. de: 'Utrechtse Heuvelrug', 'Kerngebieden landbouw', etc.) gegeven Toelichting), de op een bepaalde plek (gelukkig) (nog steeds) aanwezige waarden van natuur, landschap en cultuurhistorie toch op de achtergrond verdwijnen, met dus alle gevolgen voor die waarden;
49. Verder valt het dus op dat men kennelijk de 'opgaven' zoals deze uit de andere pijlers voort zouden komen (zie dus hiervoor met name ook het: 'Ontwikkelbeeld Groen en Landschap', Bijlage 'Toelichting kwantitatieve opgave U-16'), kennelijk gewoon als een gegeven neemt, evenals de daaruit voorkomende afgeleide opgaven, zoals o.a. die voor de behoefte aan groen voor de stedeling;
50. Dat vanuit dat perspectief van de met de beoogde verstedelijking samenhangende stedelijke opgaven er meteen ook een 'schaalsprong voor groen en landschap' wordt voorgesteld is op zich natuurlijk mooi, maar de stelling van de Stichting (was en is) dat een dergelijke schaa sprong (zowel in kwantitatieve als kwalitatieve zin) altijd al nodig was (zie in deze dus ook diverse 'Staten van Utrecht'), zeker na Bleker en dus ook het: 'Akkoord van Utrecht', tenminste als we binnen het Utrechtse echt tot de overeenkomstig de 'Natuurvisie' van de provincie Utrecht tot de daarin voor de natuur beoogde kwaliteitsimpuls (op basis van daarin o.a. aangegeven zogenaamde: 'Natuurparels (inclusief bijbehorende 'Icoonsoorten') willen komen. Dus ook zonder dat daaraan een verdere verstedelijking ten grondslag ligt;
51. Natuurlijk het 'Ontwikkelbeeld Groen en Landschap' zal nog verder worden uitgewerkt in een 'Visie Groen en Landschap', ook al aangezien de tijd daarvoor (logischerwijze) te kort was, maar door van gegeven veronderstelde 'opgaven' uit te gaan, dus die m.b.t. wonen, werken en (dus ook) mobiliteit, zal dat (spaarzame) groen (logischerwijs) onder

grote druk komen te staan (zie in deze overigens ook: 'Ex ante evaluatie SVIR (PBL, 2011)'), met dus als mogelijk gevolg een sterk kwaliteitsverlies van dat groen, wat we overigens al op diverse plekken om ons heen kunnen waarnemen;

52. Juist vanuit het bredere perspectief van een duurzame ontwikkeling van de Regio zoals ook als algemene inleiding op de beide thans voorliggende raadsvoorstellen al aan de orde gesteld, zou de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. er dan ook voor willen pleiten de binnen de Regio aanwezige waarden van natuur, landschap en cultuur in beeld te brengen (zie in deze overigens ook de: 'Themakaart Natuur'), evenals (letterlijk) te waarderen (inclusief de betekenis voor aanwezig leefomgevingskwaliteiten), vervolgens aan te geven (op basis vele beschikbare documenten) hoe daar ook een echte kwaliteitsimpuls aan kan worden gegeven (vergelijk in deze o.a. ook het 'Ambitiedocument NPUH' en dan met name weer de daaraan te grondslag liggende kaarten), zowel in kwantitatieve als kwalitatieve zin, én dan vanuit dat perspectief aan te geven, dus vanuit het: 'Planet-gedeelte' van duurzame ontwikkeling (lees: draagkracht aarde/natuur), welke ontwikkelingen, zover dus al noodzakelijk/wenselijk, daarbinnen al dan niet passen, in casu daarmee in overeenstemming zijn (zie in deze o.a. ook diverse: 'effectenindicatoren soorten'). Anders zal er dus o.i. niet alleen een verlies van de natuur optreden, met dus een groot biodiversiteitsverlies, maar dus daarmee ook van het: 'Natuurlijk kapitaal', dus eveneens bijbehorende ecosysteemdiensten en ook uiteindelijk het goede (dus 'groene') vestigingsmilieu waaraan Utrecht als Europese Topregio om bekend staat;

Ontwikkelbeeld Groen en Landschap

53. Hierbij zal eerst nog bij (de opbouw van) het: 'Ontwikkelbeeld' zelf worden stilgestaan, waarna nog op de diverse thema's (en bijbehorende themakaarten) zal worden ingegaan, althans voor zover dat relevant wordt geacht;

Ontwikkelbeeld

54. Aangegeven wordt dat dus vanwege de schaalsprong m.b.t. de verstedelijking zoals deze op ons afkomt, er tevens een schaa sprong vanuit groen en landschap nodig is, ook gezien de vraag vanuit de stedeling naar groen. Laat het in die zin duidelijk zijn dat de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. zich die vraag kan voorstellen, zowel vanuit de behoefte aan groen om te recreëren, als vanuit de positieve gezondheidseffecten die daarvan uitgaan (vergelijk ook relatie tussen 'Natuur' en 'Gezondheid'), dus dat zij in die zin ook kansen ziet m.b.t. bijvoorbeeld het zogenaamde 'Ringpark Utrecht-concept', mits uiteraard daarbij nadrukkelijk dus ook rekening wordt gehouden met aanwezige waarden van natuur, landschap en cultuurhistorie, maar ook zonder die stedelijke opgave, zou dus o.i. een schaa sprong van groen/de natuur gewenst zijn, terwijl die stedelijke opgaven naar alle waarschijnlijkheid, tenminste als je de diverse in kader MIRT-Oost gepresenteerde verstedelijkingsmodellen bekijkt, natuurlijk ook weer ten koste van het bestaande groen (en dus waarden van natuur, landschap en cultuurhistorie) zullen gaan;
55. Dat men dan het bodem en (grond)watersysteem, evenals aanwezige (kern)waarden van natuur, landschap en cultuurhistorie als basis voor toekomstige ontwikkelingen wil nemen, dus vanuit het perspectief van de zogenaamde 'Lagenbenadering', wordt uiteraard van harte door de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. onderschreven. Maar zoals ook hiervoor onder het hoofdje 'Bredere perspectief' reeds geschetst is het dus zo dat als die diverse waarden dan niet echt goed (of althans slechts (zeer) globaal) zijn beschreven en ook gewaardeerd (zie in deze overigens diverse rapporten van het 'Streekverband Zuid-Oost Utrecht') en je er al wel vanuit gaat dat er hoe dan ook diverse

- ruimtelijke ontwikkelingen dienen plaats te vinden, dat dan die waarden al snel op de achtergrond verdwijnen zoals dus de ontwikkelingen op veel plekken laten zien;
56. Dat met dan in dit document gelukkig wel aandacht geeft aan de landbouw en met name ook de transitieopgave naar een duurzame en circulaire (en natuurinclusieve) landbouw is op zich dus mooi, aangezien deze in vele gebieden binnen de provincie een drager van het landschap is, zij het dat we daarbij dus tegelijkertijd wel ook naar de problematiek die daarmee samenhangt moeten durven kijken, zoals dus die m.b.t. bodemdaling (in het westelijke weidegebied/Groene hart), maar dus ook m.b.t. biodiversiteit, uitstoot fosfaat, stikstof (zie in deze o.a. ook de: 'Uitspraak van de Raad van State in het kader van de PAS'), etc.;
57. Bezien we dan dus op basis van het voorgaande het uiteindelijke: 'Schematisch weergave ontwikkelbeeld' dan zien we dus, zij het met bepaalde accenten, namelijk voor gebieden die dan onder de 'Basis' vallen (waaronder dus de 'Utrechtse Heuvelrug', de 'Waterlinies', de 'Utrechtse en Hollandse Plassen', het 'NNN', de 'Bestaande recreatieterreinen' én de 'Kerngebieden landbouw') én de gebieden die dan onder de zogenaamde 'Verrijking' vallen (zoals dus de SLW, de 'Zone oude stroomruggen' (waaronder dus de Kromme Rijn), 'Zone rivierengebied', 'Robuuste ecologische verbindingzones', 'Landschap van de Toekomst'), dat men weliswaar in algemene zin tot een versterking van aanwezige kernkwaliteiten wil komen (zie in deze met name ook de in die zin per onderscheiden landschappelijke eenheid gegeven ambities), maar tegelijkertijd toch ook vaak tegelijkertijd tot een stapeling van (vaak tegenstrijdige) functies wenst te komen (vergelijk in deze ook 'Panorama Nederland'). Voor bepaalde gebieden in het (relatief) drukke Nederland kan dat wellicht een uitkomst bieden, zoals dus direct om de grote steden, maar anderzijds kan dat dus wel degelijk gezien de aldaar reeds aanwezige waarden van natuur, landschap en cultuurhistorie tot een verlies van die waarden kan leiden.
- Op zich is de Stichting dan ook de mening toegedaan dat in die zin naar het toebedelen van zogenaamde 'dubbelfuncties' of zelfs 'meervoudige functies' op basis van een zogenaamde 'funcie-mix', zoals dus o.a. voor (delen van) het Langbroekerwetering-gebied wordt voorgestaan, nog eens goed zou moeten worden gekeken. Dat geldt o.i. bijvoorbeeld ook voor vele (grootschalige) recreatieve routes/zones die op de kaart zijn ingetekend, met name ook langs de rivieren, groot en klein, terwijl niet alleen ter plaatse gegeven rivieren hoge natuurwaarden voorkomen, waaronder 'Natura 2000-gebieden (denk aan uiterwaarden Rijn/Lek), maar ook belangrijke (robuuste) ecologische verbindingzones. Daarbij tekent de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. dan aan dat zij natuurlijk niet tegen het recreatief medegebruik van bepaalde gebieden is, maar dan wel zodanig, dus door (o.a.) zonering, dat daardoor geen verstoring van de natuur optreedt, evenals er 'rustgebieden' zijn waar de natuur zich ongestoord kan ontwikkelen, met name daar waar kwetsbare natuur voorkomt of wordt beoogd/geambieerd;
58. Overigens zijn bij het gegeven 'Schematische weergave ontwikkelbeeld', evenals de daarbij per legenda-eenheid gegeven toelichting/doelen, wel nog een aantal afzonderlijke opmerkingen te plaatsen, zoals het gegeven dat de Utrechtse Heuvelrug zelf als een 'robuuste ecologische verbinding' wordt aangegeven, terwijl het o.i. gewoon een groot 'kerngebied' is, dus leefgebied voor (beschermde) soorten, die dan tevens bijdraagt aan verspreiding en dus instandhouding soorten, mede door aanleg vele ecoducten (zie in deze dus o.a. de: 'Ontsnipperingsvisie Heuvelrug'). Wat betreft die 'Robuuste ecologische verbindingzones' ontbreekt dan weer de o.i. nog steeds dringend noodzakelijke robuuste ecologische verbindingzone naar de Veluwe (inclusief de aanleg van een ecoduct over de A-1 bij Terschuur), ook wel aangeduid als het zogenaamde: 'Vallei-lint', die dan door Bleker is geschrapd Pas dan kan voor bepaalde

soorten op de Heuvelrug, zoals o.a. boomarter, worden gewaarborgd dat aanwezige populatie echt duurzaam wordt.

Verder ontbreken op het kaartbeeld (maar ook op de: 'Themakaart Natuur') bijvoorbeeld ook de vele meer kleinschalige ecologische verbindingen (de zogenaamde 'EVZ's'), zoals dus o.a. die tussen het Vechtplassengebied en het Kromme Rijngebied (zie in deze ook de folder: 'Natuur verbinden en behouden (Werkgroep Faunapassages Zeist Zuid-West, 2009)'), terwijl ook deze o.i. essentieel zijn, zeker in het versnipperde Nederland. om tot een aangesloten en dus levend natuur netwerk te kunnen komen;

59. In algemene zin kan de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. zich overigens wel in de in het hoofdstuk: 'De principes: Optimaliseringsprincipes voor groen en landschap' gegeven r.o.-principes vinden (vergelijk overigens o.a. ook principe: 'Natuurinclusief ontwerpen'), maar gezien de eveneens geschetste ruimtelijke opgaven kunnen deze o.i. dus eenvoudig op de achtergrond geraken;

Afzonderlijke doelen en thema's

60. Met betrekking tot de per thema gegeven themakaarten (dus achtereenvolgens 'Landschap', 'Cultuurhistorie', 'Natuur', 'Landbouw', 'Recreatie', 'Klimaat, Water en Bodem', 'Kleine kernen en stad-landverbindingen'), geven deze o.i. op zich een vrij getrouw beeld van de bestaande waarden, zij het gezien de schaal wel globaal. Ze zijn evenwel vaak moeilijk 'leesbaar', dus in ieder geval zou het o.i. toch goed deze nog eens meer exact na te lopen, ook op basis beschikbare informatie, ook al is kennelijk wel ook gebruik gemaakt van informatie zoals deze o.a. bij de provincie beschikbaar is, zoals wat betreft de natuur o.a. die m.b.t. 'Oude boskernen', 'Natuurparels', 'Faunapassages';
61. Wat betreft de 'Themakaart Natuur' valt het dan bijvoorbeeld wel op dat op deze kaart, zoals ook hiervoor al opgemerkt, dan geen nadere informatie is opgenomen over de bestaande (en ook alsnog gewenste) ecologische verbindingzones (EVZ's), zoals o.a. die tussen het Kromme Rijngebied en het Vechtplassengebied (zie in deze dus o.a. ook de folder: 'Natuur verbinden en behouden (Werkgroep Faunapassages Zeist Zuid-West, 2007)', terwijl deze m.b.t. te maken keuzen wel essentieel moet worden geacht. Dat geldt ook voor de ambities die er voor bepaalde gebieden liggen, zoals dus de ambities zoals deze m.b.t. (o.a.) de natuur in (o.a.) het: 'Ambitiedocument NPUH' zijn aangegeven;
62. Ook valt het op, als je de literatuurlijst beziet, dat het o.i. slechts om een heel beperkte lijst gaat, terwijl er toch heel veel documenten en ook visies beschikbaar zijn over binnen de regio te realiseren waarden van landschap, natuur, cultuurhistorie, maar ook landbouw (zie dus o.a. 'Natuurvisie provincie Utrecht', 'Ambitiedocument NPUH', 'Landbouwvisie provincie Utrecht', 'Koersdocument provincie Utrecht', etc., etc.⁵;

Wensen en bedenkingenbrief Ontwikkelbeeld Groen en Landschap

63. Op basis van het voorgaande zal duidelijk zijn dat de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. zich in algemene zin kan vinden in het hetgeen dienaangaande in de: 'Wensen en bedenkingenbrief' van de gemeente naar voren wordt gebracht, zij het dat zij geen voorstander is van met name de ontwikkeling van o.a. het: 'Landschap van de Toekomst', met dus een mix van functies (waaronder 'wonen'), voor het Langbroekerweteringgebied, met name ook gezien de aldaar aanwezige hoge waarden van natuur, landschap en cultuurhistorie;

⁵ Gelukkig is dus wel van beschikbare kaarten uit de diverse LOP's gebruik gemaakt, waaronder die uit het: 'LOP Kromme Rijngebied + (Brons & partners, 2009)'.

64. Wel is het voor haar dus de vraag of de gemeente de algemene keuzen die in het 'Ontwikkelbeeld' worden geschetst deelt, dus dat toch in een relatief groot aantal gebieden er op basis van veronderstelde ruimtelijke opgaven er voor een stapeling van soms elkaar tegenstrijdige functies wordt gekozen, hetgeen dus toch ten koste van ter plaatse aanwezige (of beoogde/geambieerde) waarden kan gaan;
65. Meer in het bijzonder vraagt de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. zich met name ook af of op basis voorliggende wensbeeld we ook daadwerkelijk die kwaliteitsimpuls gaan bereiken zoals deze ook overeenkomstig provinciale 'Natuurvisie' voor de Utrechtse natuur en dus biodiversiteit zo gewenst is (zie in deze overigens ook de eerder door de gemeenteraad in het kader rapporten 'REP' aangenomen motie m.b.t. insecten). Daarvoor is o.i. een echte kwaliteitsimpuls voor natuur en landschap, inclusief van de landbouw nodig, waarvoor dan wel in het: 'Ontwikkelbeeld Groen en Landschap' een bepaalde aanzet wordt gegeven, maar toch onduidelijk blijft hoe een en ander uitpakt, zoals door aanleg van nieuwe natuur (als voltooiing NNN), noodzakelijke kwaliteitsimpuls bestaande natuur, vergroening landschappen, zonering, etc., etc.;

Conclusie Ontwikkelbeeld Groen en Landschap

66. Mede doordat zoveel, vaak met elkaar strijdig functies, worden gekoppeld, blijft het voor de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. toch onduidelijk of we nu met voorliggende 'Ontwikkelbeeld Groen en Landschap', ook daadwerkelijk die kwaliteitsimpuls voor natuur, landschap en cultuurhistorie gaan bereiken die we allen wenselijk achten, zeker ook binnen de gemeente Utrechtse Heuvelrug;
67. In die zin zou het dus goed als de gemeente Utrechtse Heuvelrug in haar reactie niet alleen aangeeft hoe zij aankijkt tegen bepaalde 'opgaven' zoals deze in het: 'Ontwikkelbeeld' voor haar eigen gemeente worden geschetst, zoals dus die m.b.t. het:
- 'Landschap van de Toekomst' voor (o.a.) het Langbroekerweteringgebied;
 - Evenals die m.b.t. de (te verwachten) toename van de recreatiedruk, dus het aanhouden van een bepaalde zonering voor in die zin (kwetsbare) natuurgebieden, maar ook een en ander beziet vanuit het hiervoor geschetste bredere perspectief voor een duurzame ontwikkeling van de Regio als geheel. Dat in die zin dus - willen we tenminste met zijn allen echt een kwaliteitsslag m.b.t. de natuur/biodiversiteit (en daarmee dus ook duurzaamheid) bereiken – dan o.i. niet alleen kritisch zal moeten worden gekeken naar de ruimtelijke opgaven zelf (met dus maar liefst 750 ha voor wonen, 750 ha voor werken, 180 ha voor voorzieningen, 500 ha stedelijk groen en 5.000 ha uitloopgebied voor de stedeling), maar ook hoe en waar deze dan uiteindelijk zullen landen, dat ook gezien de op een bepaalde plek aanwezige waarden. Daarnaast ook hoe men dan de vele van de in het 'Ontwikkelbeeld' met betrekking tot de natuur (en dus biodiversiteit), het landschap en cultuurhistorie (eveneens) geschetste ambities uiteindelijk waar wil maken, ook al aangezien de kansen daartoe in het: 'Ontwikkelbeeld' o.i. slechts zeer globaal zijn uitgewerkt, terwijl men vaak ter plaatse gelijk ook allerlei andere doelen, zoals dus die met betrekking recreatie, maar (soms) ook wonen en werken (vergelijk wederom: 'Landschap van de Toekomst') wenst te realiseren;

Patrick Greeven